

Братя Грим
Синята светлина

Имало едно време един наемен войник, който дълги години служил вярно на царя. Но войната свършила, пък и войникът поради безбройните рани, получени в битките, не можел вече да служи. Тогава царят му рекъл:

– Нямам нужда вече от тебе и можеш да си вървиш у дома. Няма вече да получаващ пари, защото аз плащам само на онези, които са при мен на служба.

Не знаел войникът с какво ще преживява отсега нататък, тръгнал си угрижен, вървял цял ден и като се стъмнило, стигнал в една гора. Когато притъмняло съвсем, видял някаква светлина, запътил се към нея и спрял пред една къща, в която живеела стара вещица.

– Дай ми да похапна и да пийна и ме остави да пренощувам, иначе ще умра – казал й той.

– Охо – отвърнала тя, – кой дава нещо на избягал войник? Но аз ще се смиля над тебе и ще те приюта, ако направиш каквото ти поискам.

– Какво искаш? – попитал войникът.

– Да прекопаяш утре градината ми.

Съгласил се войникът и работил на следващия ден колкото му държали силите, но не успял да свърши до вечерта.

– Виждам, че днес не можеш повече – рекла вещицата. – Ще те оставя още една нощ тук, но утре ще ми насечеш и нацепиш една кола дърва.

Войникът работил целия ден и вечерта вещицата му предложила да остане още една нощ.

– Утре ще ми свършиш само една дребна работа. Зад къщата има стар безводен кладенец и в него ми падна свещта; тя гори със син пламък и не угасва. Ще слезеш да ми я извадиш.

На другия ден старицата го завела до кладенеца, накарала го да влезе в един кош и го спуснала долу. Той намерил свещта със синия пламък и дал знак на старицата да го изтегли пак горе. Тя го изтеглила, но когато той наближил отвора на кладенеца, протегнала ръка да му вземе свещта.

– Не – рекъл той, защото разбрал лошото й намерение, – няма да ти дам свещта, докато не стъпя с двата крака на земята.

Вещицата се разярила, пуснала го да падне в кладенеца и си отишла.

Паднал клетият войник на влажното дъно, без да пострада, а свещта продължавала да свети със син пламък. Но какво можела да му помогне тя? Разбрал, че няма да избегне смъртта, поседял известно време

в безкрайна тъга, после случайно бръкнал в джоба и напипал лулата си, която още била наполовина пълна.

„Това ще бъде последното ми удоволствие“ – помислил си той, извадил я, запалил я от синия пламък и започнал да пуши. Но щом пушекът почнал да се вие в кладенеца, пред войника неочаквано се изправило едно дребно, черно човече и го попитало:

– Какво ще заповядаш, господарю?

– Откъде накъде ще ти заповядам аз? – отвърнал изумен войникът.

– Длъжен съм да изпълня всичко, каквото поискаш – рекло човечето.

– Добре – рекъл войникът, – тогава ми помогни най-напред да се измъкна от кладенеца.

Човечето го уловило за ръка и го повело през един подземен проход, но не забравило да вземе свещта, която светела със синя светлина. По пътя му показало всички съкровища, натрупани тайно от вещицата, и войникът си взел толкова злато, колкото можел да носи.

Като излязъл отново на земята, той рекъл на човечето:

– Сега иди да вържеш старата вещица и я заведи при съдията.

След малко тя префучала като вихър край войника – била яхнала един див котарак и непрекъснато надавала ужасни писъци. Не минало дълго време и ето, че човечето се върнало.

– Всичко е наред – рекло то, – вещицата е вече в затвора. – После попитало: – Какво друго ще заповядаш, господарю?

– Сега засега нищо – рекъл войникът, – можеш да се прибереш у дома. Но повикам ли те, пристигай незабавно!

– Нужно е само да си запалиш лулата от свещта със синия пламък и аз начаса ще се изправа пред тебе – рекло човечето и после изчезнало от очите му.

Войникът се върнал в града, откъдето бил дошъл. Купил си хубави дрехи, влязъл в най-скъпата странноприемница и заповядал на съдържателя да му даде една разкошна стая. Приготвили стаята, настанил се войникът в нея, повикал черното човече и му казал:

– Аз служих вярно на царя, но той ме пропъди и ме остави да гладувам. Искам да му отмъстя.

– Какво да сторя аз? – попитало човечето.

– Късно тази вечер, щом царската дъщеря си легне и заспи дълбоко, доведи я тук да ми послужи.

Човечето рекло:

– За мене тази работа е лесна, но ще бъде опасно за тебе, ако се

разчуе. Може лошо да си изпатиш.

В полунощ вратата изведнъж се отворила сама и човечето внесло принцесата в стаята му.

– Аха, пристигна ли? – викнал войникът. – Веднага на работа! Иди да вземеш метлата и измети стаята!

След като помела, той ѝ заповядал да дойде пред креслото му, протегнал нозете си и рекъл:

– Събуй ми ботушите!

После ги запратил по главата ѝ, а тя трябвало да ги вдигне, почисти и лъсне. Изпълнила всичко, каквото ѝ заповядал без съпротива, мълчаливо и с полузатворени очи. А щом пропели първи петли, човечето отново я занесло в царския дворец и я положило в леглото ѝ.

Събудила се принцесата на другата сутрин, отишла при баща си и му казала, че е сънувала странен сън.

– Понесоха ме със светкавична бързина по улиците и ме оставиха в стаята на един войник, на когото трябваше да слугувам, да върша най-черната работа, да му мета стаята и да му чистя ботушите. Беше само сън, а пък съм толкова уморена, като че наистина съм вършила всичко това.

– Може да не е било сън, а действителност – рекъл царят, – но ще ти дам следния съвет: направи малка дупка на джоба си и го напълни с грахови зърна. Ако те отнесат пак, зърната ще изпаднат през дупката и ще оставят следа по пътя.

Докато царят я съветвал така, човечето стояло невидимо отстрани и чуло всичко. През нощта, като понесло спящата принцеса по улиците, няколко грахови зърна наистина изпадали, но не могли да оставят следа, тъй като хитрото човече предварително осеяло всички улици с грахови зърна. А принцесата трябвало отново да слугува, докато пропели първи петли.

На другата сутрин царят пратил хората си да търсят следата, но усилията им били напразни, защото по всички улици бедните деца събирали граховите зърна и викали:

– Тази нощ е валяло грах.

Тогаво царят казал:

– Трябва да измислим нещо друго. Легни си тази вечер с обувките и като си тръгваш оттам, скрий едната някъде; аз ще я намеря.

Черното човече пак подслушвало и узнало намеренията на царя. Затова вечерта, когато войникът му поръчал да доведе пак принцесата, то се помъчило да го разубеди и му казало, че не знае средство против тази

хитрина. Предупредило го, че ако обувката се намери при него, ще си изпати лошо.

– Прави, каквото ти казах – отвърнал войникът.

А принцесата трябвало трета нощ поред да прислужва. Ала преди да я отнесат обратно в двореца, тя скрила едната си обувка под леглото.

На другата сутрин царят пратил да търсят обувката на дъщеря му из целия град. Намерили я у войника, който по молба на човечето бил напуснал града; но скоро го настигнали, хванали го и го хвърлили в затвора. В бързината си той забравил най-важните неща; свещта със синия пламък и златото; имал в джоба си само една жълтица.

Но както стоял окован до прозореца на тъмницата, зърнал един от другарите си да минава по улицата и го повикал. Другарят му се приближил и той му рекъл:

– Забравих в странноприемницата едно вързопче; имай добрината да ми го донесеш, ще ти дам една жълтица.

Изгичал той и му донесъл вързопчето. Отпратил го войникът, запалил лулата си и черното човече веднага се появило.

– Не се страхувай! – казало то на господаря си. – Върви, където те водят и бъди спокоен. Вземи само свещта, която свети със синя светлина!

На другия ден изправили войника пред съда и макар че не бил извършил никакво престъпление, съдията го осъдил на смърт. Но като го извеждали навън, той помолил царя за една последна милост.

– Каква? – попитал царят.

– Разреши ми да изпуша на път към лобното място още една лула.

– Можеш да изпушиш и три – отвърнал царят, – но не си въобразявай, че ще ти подаря живота.

Извадил войникът лулата си и я запалил от свещта със синия пламък; и щом се вдигнали няколко колелца пушек, човечето се явило. Държало малък бич в ръката си и попитало:

– Какво ще заповядаш, господарю?

– Набий тоя продажен съдия и стражарите му така, че да се натъркалят на земята! Но недей забравя и царя, който се отнесе тъй лошо с мене.

Развъртяло се светкавично човечето насам-натам и всеки, когото само докоснело с бича си, паднал веднага на земята и не смеел да мръдне. Изплашил се царят, ударил го на молба и само за да запази живота си, отстъпил царството си на войника и му дал дъщеря си за жена.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm
Das blaue Licht

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки
Превод – Димитър Стоев
Илюстрации – Антония Дончева
Редактор – Петя Дочева
Технически редактор – Иван Додов
Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2460>]